

Utdanningsmelding 2013 – Institutt for sammenliknende politikk

Fakultetet ba i brev av 16. januar 2014 om instituttets utdanningsmelding for 2013. Brevet ber om tilbakemelding på 20 spørsmål fordelt på åtte tema. Av hensyn til plass til å svare, gjentas ikke spørsmålene her.

1. Utdanningsaktivitet i 2013

Institutt for sammenliknede politikk har per i dag administrativt ansvar for følgende studieprogram:

- ∞ Årsstudium i sammenliknende politikk
- ∞ Bachelorprogram i sammenliknende politikk
- ∞ Bachelorprogram i Europastudium
- ∞ Masterprogrammet i sammenliknende politikk
- ∞ Erfaringsbasert masterprogram i demokratibyging

I tillegg er instituttet involvert i bachelorprogrammet i politisk økonomi, som Institutt for økonomi er administrativt ansvarlig for. Tabell 1 og tabell 2 viser søknads- og opptakstall, og gjennomføring for nye studenter på studieprogrammene.

Program	Studieplasser	Antall primærsøkere	Endring antall søkere 12-13	Kvalifiserte primærsøkere pr. studieplass	Ja-svar* (inkludert intern overg.)	Fremmøtte** (inkludert intern overg.)
Årsstudium	20	36	+1 (2012: 35)	1,8	19	18
SAMPOL BA Program	87	144	+15 (2012: 129)	1,6	114	108
BA Program, Europastudium	30	20	-5 (2012: 25)	0,7	26	26
Sum Samordna opptak	137	200	+11	1,4	148	143
Masterprogrammet i sammenliknende politikk	40	129	+40 (2012: 100)	4,4	31	29

* Ja-svar er søkere via Samordna opptak. ** Semesterregistrerte studenter med opptak på de ulike program høsten 2013.
Kilde: Opptakstall Samordna Opptak, 2013 (Alle studier rangert etter antall søkere førstevalg), Felles Studentsystem (FS) og Orientering om opptak ved SV-fakultetet 2013/9096.

Tallene for bachelorprogrammene presentert i tabell 1 har vært relativt stabile de senere år, men vi ser dette året en liten økning i antall primærsøkere på bachelorprogrammet i sammenliknende politikk, mens antall primærsøkere til bachelorprogrammet i Europastudium har sunket: fra 33 i 2011 til 20 i 2013. Antallet søkere til masterprogrammet i sammenliknende politikk har på den andre siden økt betraktelig de senere årene: fra 67 i 2010, 94 i 2011, 100 i 2012 og til 129 i 2013. Vi ser også en positiv økning i antall kandidater, både på bachelor- og masternivå, som fullfører graden, etter en mindre nedgang i fjor. Det er også positivt å se at antall masterkandidater som fullfører graden innenfor den normerte 2-årsperioden har økt.

Fjorårets utdanningsmelding uttrykte bekymring for andelen masterstudenter som fullfører graden på normert tid. Mens 72 % av studentene leverte masteroppgaven på normert tid våren 2011, var det kun 63 % våren 2012. Etter å ha diskutert temaet nøye, ble det konkludert med at ingen strukturelle, organisatoriske elementer ved masterprogrammet kunne identifiseres som årsak til fallet i antall grader fullført på normert tid. Våren 2013 leverte 70 % av studentene masteroppgaven på normert tid og andelen har dermed økt. Tallene i tabell 2 har vært relativt stabile de senere årene. Tabellen viser at selv om noen studenter avslutter studiene sine det første året er ikke dette et utbredt problem.

Tabell 2: Gjennomføring og frafall for nye studenter, 2013

Program	Nye studenter høst 2013*	Studenter registrert på sampolemner Høst 2013 (reg. på ikke-sampolemner)	Studenter registrert på sampolemner Vår 2014 (reg. på ikke-sampolemner)	Permisjon H2013/ V2014	Overgang	Sluttet
Årsstudium	18	17 (1)	13 (1)	0	1	3
Bachelor Sampol.	108	101 (5)	95 (4)	2/1	2	6
Bachelor Europastudium	26	24 (2)	21 (1)	0	1	3
Master Sampol	29	28 (0)	25 (3)	1/1	0	0

* Nye studenter er operasjonalisert som nye studenter (både ordinært opptak og intern overgang) på studieprogrammet som har betalt semesteravgift og har semesterregistrert seg høsten 2013. (Kilde: FS)

Tabell 3 viser en liten nedgang i antall studiepoeng produsert per student på bachelorprogrammet i sammenliknende politikk sammenliknet med fjoråret. Vi ser imidlertid en positiv økning i studiepoengproduksjon på de tre andre studieprogrammene.

Tabell 3: Studiepoengproduksjon pr. student

Nivå	2011	2012	2013
Årsstudium	40,3	34,8	45,6
Bachelor SAMPOL	45,6	44,5	41,6
Bachelor EUR	47,7	41,9	44,9
Master SAMPOL	52,5	44,4	51,7

Til slutt viser tabell 4 antall studenter som har fullført en grad i 2013.

Tabell 4: Kandidatproduksjon*

Antall kandidater som har fullført bachelorprogrammet i sammenliknende politikk (BASV-SAPO) og i europastudier**, og antall kandidater som har fullført masterprogrammet i sammenliknende politikk (MASV-SAPO) 2010-2013. Kilde: Database for statistikk om høyere utdanning <http://link.uib.no/?2k8tM>

Program	2010	2011	2012	2013
BASV-EUR	-	-	-	3
BASV-SAPO	56	57	50	65
MASV-SAPO	15	25	21	28
Totalt	71	82	71	96

* Dette er personer/kandidater som har fullført et studieprogram, både ikke-vitnemålgivende (gir kun en eksamensutskrift) og vitnemålgivende program.
 **Europastudier ble overtatt fra HF-fakultetet med virkning fra 2011, derfor ingen kandidater rapportert før 2013.

For tall for det erfaringsbaserte masterprogrammet i demokratibygging vises det til *Rapport fra utvalg for vurdering av etter- og videreutdanningstilbudet ved institutt for sammenliknende politikk.*

Rekruttering av nye studenter til studieprogrammene instituttet tilbyr er blitt høyt prioritert i studieåret 2012-2013. I 2013 har instituttets hjemmeside blitt oppgradert og gjort mer oversiktlig slik at studenter lettere kan finne informasjon om studier, utveksling, forskningsgruppeaktiviteter, publikasjoner, ansattprofiler og annen relevant informasjon.

Instituttet har også tatt i bruk sosiale medier som kanal for å formidle relevant informasjon fra instituttet.

Instituttet opplevde i 2013 en iøynefallende diskrepans mellom antall søkere som fikk tilbud om studieplass på masterprogrammet i sammenliknende politikk og antallet som faktisk tok i mot plassen og påbegynte studiet. Instituttet ønsket om å undersøke dette nærmere og fikk gjennomført en undersøkelse og rapport om søkning til mastergraden: *Årsaker til å takke ja eller nei*. Rapporten gir ikke entydige resultater, men peker på noen mulige tiltak: bedre markedsføring av masterstudiet og det faglige innholdet, samt raskere opptaksprosess, kan tenkes å føre til at flere takker ja og begynner på mastergraden. Instituttet ba i møte 10. februar 2014 om at instituttet fortsetter å legge forholdene best mulig til rette for at flere søkere tar i mot studieplass på masterprogrammet.

2. Oppfølging

Implementering av bachelorreformen

I 2013 begynte implementeringen av de tidligere vedtatte endringene i bachelorprogrammet i sammenliknende politikk. Dette utgjør den viktigste oppfølging av prioriteringer og problemstillinger fra utdanningsmeldingen 2012 og de viktigste studiekvalitets- og læringsmiljøtiltak for instituttet i perioden det rapporteres for.

Fjorårets utdanningsmelding beskrev i detalj omstruktureringen av bachelorprogrammet i sammenliknende politikk. Den nye strukturen har blitt implementert i løpet av studieåret 2013-2014. Denne omstruktureringen inkluderer reform av SAMPOL115, erstatning av SAMPOL110 med tre separate emner, reform av bacheloroppgaven (nå SAMPOL260) og opprettelse av nye tema-spesifikke valgemenner på 200-nivå som utgjør 10 studiepoeng hver, i stedet for 15 som tidligere. Dermed må studentene avlegge to substanssemner i stedet for ett og får en bredere fordypning enn tidligere. De nye 200-emnene er i stor grad tema-spesifikke heller enn område-spesifikke.

Høstsemesteret 2013 ble følgende reviderte og nye 10-poengsemner implementert: SAMPOL260 Bacheloroppgåve i samanliknande politikk, SAMPOL270 American Government and Politics, SAMPOL207 Citizenship: Theories and Policies. Følgende nye kurs ble i 2013 forberedt for implementering vårsemesteret 2014: Det gamle 30-poengsemnet SAMPOL110 har blitt erstattet av tre separate nye 10-poengsemner: SAMPOL105 Stats- og nasjonsbygging, SAMPOL106 Politiske institusjonar i etablerte demokrati og SAMPOL107 Politisk mobilisering. Dermed oppnår vi: (1) En større fordeling av undervisningsansvar; (2) Innlemmelse av et bredere utvalg av essensielle temaer innen sammenliknende politikk på de obligatoriske emnene på 100-nivå, samtidig som kursinnholdet er blitt revidert og finjustert; (3) Tre separate avsluttende eksamener som dermed kan ha større variasjon i tema og struktur; (4) Mer obligatorisk oppgaveskriving, oppgaver arbeidet med i tilknytning til seminar er påkrevd i hvert av de tre 10-poengsemnene. I tillegg implementeres følgende tematiske 200-nivåemner: SAMPOL204 Varieties of Political Regimes: Latin America in Comparative Perspective, SAMPOL205 Regions, Federalism and EU Integration, SAMPOL206 Constitution-Making, Democracy and Development: Africa, Middle East and Comparative Perspectives. SAMPOL214 Political Economy (10 pt) er beholdt fra tidligere.

Omleggingen av bachelorprogrammet medfører en betydelig utvidelse av seminarundervisningen ved instituttet.

Mastergradsprogrammet i sammenliknende politikk

Programsens siste rapport tar for seg omlegginger som er gjort i perioden 2010 til 2013, er gjennomgående positiv i sin vurdering av endringer som er gjort og konkluderer med:

«It is clear that the students at Bergen get a first-rate education in comparative politics. The intellectual content and the teaching are of an excellent standard, and it is gratifying to see the enthusiasm that both academics and students display when speaking about the programme. The University of Bergen should be very pleased to offer such a terrific programme, which is of a very high calibre, comparable to the very best programmes in Europe and elsewhere in the world.»

Programsensor peker på et par punkter til videre diskusjon: undervisningsopplegg og koordinering av emnene i andre semester og generiske versus spesifikke kurs i porteføljen av valgfrie emner. Det første punktet er allerede fulgt opp vårsemesteret 2014. Instituttet vil arbeide videre med å legge om de valgfrie emnene fra tre (fire) faste emner til skiftende emner med spesifikke emnetitler og med læringsmål og læringsutbytte utformet konkret for hvert enkelt emne. Emnene som tilbys skal fortsatt være forankret i forskningsgruppene, slik at hver forskningsgruppe i vårsemesterene tilbyr 1-2 emner og der emnetilbudet planlegges i god tid.

3. Evaluering

Evalueringsarbeidet blir gjort i henhold til kravene i *Handbok for kvalitetssikring av universitetsstudia*. Instituttet har gjennomført sin plan for evaluering av emner for 2013. Evalueringsrapportene er publisert i Kvalitetsbasen etter å ha blitt diskutert i stabsmøte og i undervisningsutvalget ved instituttet. Emneevalueringene baseres på måling av i hvilken grad studentene føler at læringsutbyttebeskrivelsene oppfylles, i tillegg til andre mål for hvordan emnene kan forbedres generelt. I 2014 vil instituttet fokusere på å evaluere alle de nye emnene som er blitt implementert som en del av bachelorprogramreformen, og som tilbys første gang i år. Nye programsensorer er blitt oppnevnt for bachelorprogrammet i sammenliknende politikk, bachelorprogrammet i Europastudium og masterprogrammet i demokratibyggning, mens programsensor for masterprogrammet i sammenliknende politikk ble oppnevnt for en ny periode.

4. Alumnus

Instituttets alumnusarbeid har i 2014 hovedsakelig bestått i fortsatt innsats for å etablere årlige alumnusarrangementer. Arrangementene er tilknyttet fagkritisk dag, fadderuken, Rokkanforelesningen og BIFF. Instituttet opplevde i 2013 en økning i antall deltakere. De mest populære alumnusarrangementene var et møte med Donatella della Porta som ble avholdt etter årets Rokkanforelesning, og en visning av filmen "The Project" i samarbeid med BIFF. På disse to arrangementene var det mellom 40-50 deltakere, noe som er en økning på ca. ti personer fra tidligere arrangementer. I 2014 vil fokuset for alumnusarbeidet i hovedsak være på alumnusdagene 9.-10. mai. I tillegg vil vi fokusere på å øke våre medlemstall i alumnusportalen for å øke antall deltakere på arrangementene våre.

5. Internasjonalisering

Institutt for sammenliknende politikk har fortsatt vekst i antall utvekslingsstudenter. Totalt økte antallet i 2013 til 54 studenter. Totalt 49 % (60 av 123) av alle BA studenter som fullførte i 2012 og 2013 hadde et utvekslingsopphold i løpet av graden sin. Dette er betraktelig høyere enn målet på 30 %. Med økningen i antallet utreisende for 2013 kan man forvente at dette andelen vil holde seg høy også neste år.

Tabell 5: Internasjonalisering

Antall utreisende studenter:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sampol	24 (1)	24 (3)	29 (3)	37 (2)	44 (2)	47 (7)
Europastudium BASV-EUR fra 2011	21	7	10	10	13	6

Andel utreisende av studenter som fullførte grad (BA):

Start semester	2009	2010
Andel (sampol)	41 % (31 av 75)	60 % (29 av 48)

Faglig forankring har prioritet i instituttets arbeid med avtaleporteføljen. Instituttets erasmusavtaler ble gjennomgått i 2013 og flere avtaler ble kuttet, primært grunnet inaktivitet. Det er ønskelig å styrke samarbeidet med utvalgte institusjoner og tilby studentene flere godt tilrettelagte og anbefalte utvekslingsalternativer. Arbeidet med å gjennomgå instituttets avtaler vil fortsette i 2014. Nye avtaler signert i 2013 var Leiden, TU Chemnitz, Charles University og East China Normal University.

I april reiste en delegasjon fra instituttet til Nordic Centre ved Fudan University, Shanghai. Målet var å styrke samarbeidet med partnerne der og utvikle semesterprogrammet «Chinese Politics in a Globalized World». Dessverre kunne ikke dette programmet gjennomføres som ønsket i 2014/15, men instituttet håper dette kan arrangeres i 2016. Videre utvikling av samarbeidet vil også bli diskutert ved Nordic Centre Council Meeting i Bergen, april 2014. Det ble også gjennomført kontaktreise til Belgia og Nederland i 2013, som ledet til at flere avtaler ble fornyet. Det er innledet samtaler med to tyrkiske universiteter etter at samarbeid her ble mulig i Erasmus+ programmet. Dette gjelder Ege University i Izmir og Boğaziçi University i Istanbul. Det arbeides med å omgjøre bilaterale avtaler i Sveits til Erasmus+ avtaler, men gitt den politiske situasjonen må man se an mulighetene her. I 2014 planlegges delegasjonsbesøk til partnere i Sør-Tyskland / Sveits / Frankrike og USA.

Siden antall søkere til utveksling falt noe fra sist år er det viktig å holde fokus på promotering og informasjon før suppleringsopptaket.

6. Etter- og videreutdanning

Instituttet fikk i 2013 overført ansvaret for det erfaringsbaserte masterprogrammet i demokratibyggning. Instituttrådet oppnevnte i møte 9. september 2013 et utvalg for å gå gjennom studietilbudet innen etter- og videreutdanning når det gjelder organisering, økonomi og undervisningsressurser, studietilbud, studentrekruttering og nye undervisningsformer. Forutsetningen for instituttets EVU-tilbud er at det skal være faglig forsvarlig, at det som et minimum skal gå i ressursmessig balanse, og at det ikke skal være behov for å subsidiere tilbudet gjennom å trekke på øvrige deler av instituttets virksomhet. Instituttrådet behandlet EVU-rapporten 10. februar 2014 og vedtok å nedsette et programstyre som gir årlige rapporter om EVU-tilbudet, samt at EVU-tilbudet vurderes på nytt om tre år. På dette grunnlag videreføres det erfaringsbaserte masterprogrammet med eksisterende emneportefølje.

7. Endringer i studietilbudet, videre planer og ønsker

Bachelorprogrammet i sammenliknende politikk

Instituttet vil i det kommende år fortsette implementeringen av endringene i bachelorprogrammet, følge denne nøye og gjøre de justeringer som er nødvendige i lys av erfaringer og evalueringer.

Masterprogrammet i sammenliknende politikk

I mastergraden i sammenliknende politikk vil instituttet endre porteføljen av valgfrie emner til skiftende emner med spesifikke emnetitler og med læringsmål og læringsutbytte utformet konkret for hvert enkelt emne. Emnene som tilbys skal fortsatt være forankret i forskningsgruppene og skal planlegges i god tid. Gitt det store bortfallet av søkere som får tilbud om studieplass, men som ikke takker ja eller møter til studiestart, ønsker Instituttet at fakultetet ser på opptaksrutinene og vurderer om søknadsprosessen kan kortes ned i tid, slik at søkere får tilbud tidligere enn de gjør i dag.

Politisk økonomi

Institutt for sammenliknende politikk ønsker å trekke seg fra bachelorprogrammet i politisk økonomi. Programmet har lenge hatt stort frafall av studenter og liten gjennomføring og det synes ikke å være grunnlag for videreføring av programmet slik det er nå. Alle endringer i

programporteføljen skal meldes inn gjennom utdanningsmeldingen og instituttet melder her ønske om at bachelorprogrammet i politisk økonomi legges ned, slik at opptaket i 2014 blir det siste, at studieprogrammet ikke utlyses for 2015 og at studieprogrammet deretter avvikles i takt med at de studenter som allerede er tatt opp og har begynt på studiet fullfører.

Utviklingsstudier

Etter at Institutt for sosialantropologi trakk seg fra bachelorprogrammet i utviklingsstudier har Instituttet drøftet deltakelse i et nytt bachelorprogram i utviklingsstudier. Instituttet har et forskningstygdepunkt innen tematikken, tilbyr flere relevante emner som kunne inngå i et slikt studieprogram og ser potensial for videreutvikling av emneporteføljen i samarbeid med andre institutter. Et samarbeid mellom Institutt for sammenliknende politikk, Institutt for administrasjon og organisasjonsvitenskap, Sosiologisk institutt og eventuelt Institutt for økonomi vil kunne utgjøre grunnlaget for et nytt studietilbud i utviklingsstudier som vil kunne appellere til studenter som er interessert i utviklingspolitikk og globale utfordringer. Ledige studieplasser fra politisk økonomi vil kunne tilbakeføres og omdisponeres til et omorganisert og fortsatt flerfaglig bachelorprogram i utviklingsstudier.

Internasjonal migrasjon og etniske relasjoner (IMER)

Sammen med Sosiologisk institutt, Institutt for sosialantropologi og Institutt for geografi planlegger Instituttet et nytt 100-nivåemne med oppstart for høst eller vår 2015. Emnet vil introdusere sentrale teoretiske tilnærminger og bruke dagsaktuelle empiriske analyser av ulike case knyttet til migrasjon og mangfold. Sosiologisk institutt vil få emneansvar de to første årene. Deretter planlegges en rullering av emneansvar mellom de samarbeidende institutter.

Førstesemesterstudiet

Instituttet har ikke fremmet ønske om endringer i førstesemesterstudiet ved fakultetet. Fra andre hold er det tidligere luftet tanker om å flytte ex.phil. til senere semestre. Instituttet spør seg hvilke utfordringer dette skal løse, og om en omplassering av ex.phil. i realiteten bare vil innebære å flytte rundt på et problem. Institutt for sammenliknende politikk ønsker ikke endringer som binder opp senere semestre for studieprogrammene, kompliserer studiestrukturen for flerfaglige studieprogram eller gjøre det vanskeligere for studenter å ta deler av studiet i utlandet.

Timeplanlegging

Instituttet har i rapporteringsåret opplevd betydelige problemer med timeplanleggingsarbeidet. Forsinkelser, kommunikasjonsproblemer og feil gjør dette arbeidet krevende. Forsinkelser fra sentralt hold gjorde at timeplanene som ble publisert i desember ikke var ferdig og en har i for stor grad opplevd at endringer som meldes inn ikke blir gjennomført. Dette har igjen ført til uklarheter for både forelesere og studenter, noe som lett kan bli et problem for både arbeids- og læringsmiljø. Timeplanleggingssystemet oppleves som tungvint for alle parter. Instituttet ber fakultetet arbeide for et mer tjenlig timeplanleggingssystem.